

DRŽAVNI ZBOR RS
mag. Dejan Židan, predsednik
Šubičeva 4
1000 Ljubljana
e-naslov: gp@dz-rs.si

Številka: 001-387/2019/2
Datum: 15. 1. 2020

Zadeva: Odgovor na poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi s porastom števila obolelih z nalezljivimi boleznimi
Zveza: Vaš dopis, št. 020-07/19-1985/1, z dne 12. 12. 2019

Na Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) smo prejeli pisno poslansko vprašanje poslanke Nade Brinovšek v zvezi s porastom števila obolelih z nalezljivimi boleznimi. V nadaljevanju posredujemo odgovor na zastavljena vprašanja.

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (v nadaljevanju: NIJZ) zbirajo prijave nalezljivih bolezni v skladu z Zakonom o nalezljivih boleznih in Pravilnikom o prijavi nalezljive bolezni in posebnih ukrepih za njihovo preprečevanje in obvladovanje. V letu 2019 je bilo v Sloveniji prijavljenih 50 primerov ošpic. V glavnem je šlo za primere, ki so bili vneseni iz tujine (Belgija, Bosna, Nemčija, Rusija, Makedonija, Ukrajina, Hrvaška in Vietnam). Pri več kot polovici bolnikov cepilni status ni bil poznan, 9 bolnikov proti ošpicam ni bilo cepljenih, dva bolnika pa sta bila cepljena le z enim odmerkom.

V letu 2019 je bilo zabeleženih nekoliko več primerov ošpic, kot v zadnjih desetih letih, z izjemo leta 2014, ko je bilo zaradi izbruha ošpic na mednarodni razstavi psov zabeleženih največ primerov (52). Najpomembnejši razlog za večje število zbolelih v letu 2019 je zagotovo izbruh v kranjski zdravstveni regiji, kjer je do sedaj zbolelo 27 zaposlenih v delovni organizaciji.

Po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije je za kolektivno zaščito potrebna vsaj 95% precepljenost populacije, v zadnjih letih pa v Sloveniji beležimo delež cepljenih otrok, ki je nižji od 95%. V letu 2018 je precepljenost predšolskih otrok s prvim odmerkom cepiva proti ošpicam, mumpsu in rdečkam znašala 93,1%, precepljenost šolskih otrok z drugim odmerkom cepiva pa 93,5%. Smrti zaradi ošpic v zadnjih letih v Sloveniji ni bilo. Zadnja smrt je bila zabeležena v času večje epidemije, ki je potekala v Sloveniji med letoma 1994 in 1995.

Pomembni razlogi za počasen, a vztrajen upad precepljenosti so predvsem nezaupanje staršev v cepljenje in strah pred neželenimi učinki. Rezultati slovenske raziskave iz leta 2018 o stališčih in odnosu ključnih javnosti do cepljenja v Sloveniji kažejo, da manj kot 50% slovenskih mater zaupa v cepljenje in cepiva, kar 17% jih meni, da cepiva niso varna in lahko resno ogrožajo zdravje otroka, 32% pa jih je glede varnosti cepiv neodločenih. Pri manjšem deležu mater je

prisotno tudi pomanjkanje zavedanja o resnosti nalezljivih boleznih in zavedanja o nevarnosti, da necepljen otrok lahko zboli za določeno nalezljivo boleznijo. Pomemben razlog so tudi dezinformacije o cepljenju in cepivih, ki so danes hitro in enostavno dostopne na spletu in jih širijo predvsem nasprotniki cepljenja ter pojav nezaupanja v uradno medicino, farmacijo in znanost nasploh ter hkraten pojav alternativnih oblik zdravljenja in preventive. To je pomembna tema tudi na ravni EU, ki ima vodilno vlogo pri politični podpori cepljenju kot najučinkovitejšemu javnozdravstvenemu ukrepu. Pri povezovanju politike in stroke ter pri mednarodni zavezanosti k skupnemu cilju, da bi bil vsak otrok zaščiten proti boleznim, ki jih je mogoče preprečiti s cepljenjem, sodeluje tudi Slovenija in podpira vse ukrepe Evropske komisije, katerih namen je med drugim tudi izmenjava dobrih praks med državami.

Da bi izboljšali delež cepljenih, je bila na ministrstvu za zdravje ustanovljena delovna skupina, ki jo poleg predstavnikov ministrstva in zdravstvenega inšpektorata, sestavljajo tudi primarni pediatri, šolski zdravniki in drugi strokovnjaki javnega zdravja ter medicine dela. V okviru delovne skupine je bil oblikovan Načrt ukrepov za povečanje deleža cepljenih, ki se glede na epidemiološko situacijo sproti posodablja. Ključne vsebine načrta ukrepov so komunikacija z laično in strokovno javnostjo, izobraževanje strokovne javnosti in ozaveščanje laične javnosti ter priprava sprememb zakonskih predpisov, ki urejajo cepljenje.

Na ministrstvu bomo nadaljevali z načrtanimi ukrepi, ki so se do sedaj izkazali za učinkovite in še naprej dobro medsebojno sodelovali, predvsem z epidemiološko službo NIJZ, pediatri in šolskimi zdravniki ter drugimi zdravstvenimi delavci. Naš skupni cilj je povečati delež cepljenih v Sloveniji in okrepiti zaupanje v znanost in stroko. V ta prizadevanja se aktivno vključujejo tudi študenti medicine in ministrstvo podpira njihovo delovanje. Zagotovo bo potrebno pogostejše izvajanje izobraževanj zdravstvenih delavcev o pomenu cepljenja, saj je ključno, da vsi zdravstveni delavci aktivno spodbujajo cepljenje. Dokazano je, da starši kot viru informacij o cepljenju najbolj zaupajo prav zdravniku in medicinski sestri. Prav tako bo potrebno izboljšati dostopnost cepljenja predvsem za odrasle, da bodo vsi izbrani zdravniki izvajali cepljenje svojih opredeljenih pacientov.

V tem letu bo pripravljena tudi celotna prenova Zakona o nalezljivih boleznih, ki bo med drugim vsebinsko uredila in posodobila področje izvajanja cepljenja v Sloveniji na način, ki bo zagotavljal dovolj visok delež cepljenih, nudil kolektivno zaščito za obvladovanje in preprečevanje nalezljivih boleznih ter uredil in poenostavil okorne administrativne postopke, ki veljajo v sedanjem zakonu.

S spoštovanjem,

Aleš ŠABEDER
MINISTER ZA ZDRAVJE

Vročiti:

- Državni zbor RS, gp@dz-rs.si – po e-pošti